

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**ITINERARI[I] || ITALIAE || RERVMQ. ROMANARVM || LIBRI
TRES ||**

Schottus, Franciscus

Antverpiae, 1600

Synope, Vel Sinvessa colonia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70633)

violentia, sed sola ingratitude accusacione civium suorum iniurias vlcisci satis habuit: patriam vivus, mortuusque voluntaria absentia sua, tanquam exilio quodam, multare volens. Plus etenim *Roma* perdidit in fortissimo ciue principe senatus sui, quam *Scipio* in patria sponte derelicta: quem nihilominus rerum præclare gestarum gloria, virtutumque maiestas semper indiuiduæ sequebantur. Auctores sunt *Liuius*, *Strabo*, *Val. Maximus*, aliique plures, *Literni* in villa sepulchrum *Africani* maioris fuisse. Quibus astipulatur itē *Anneius Seneca* in xxvii. ad *Lucilium* suum epistola, quam ex eadem *Scipionis* villa tum adhuc extante *Literni* scripserat; vbi & eius frugalem structuram, locique situm exactius depingit. *Plinius* item naturalis historię scriptor testatur libri xvi. capite ultimo, sua ætate in *Liternino* durasse prioris *Africani* manus saturas oliuas: item *myrtum* eiusdem in loco conspicue magnitudinis, & sub ea specum fuisse dicit; in quo manes eius custodire draco ferebatur. Hinc item fabula fortassis ad posteros dimanauit de monte *Draconis* non procul distito, vbi & nunc affirmant accolæ *Massici* promontorij illius in specu vasto sub ara quadam in ædícula *D. Marti* vetusta latitare draconem, qui intrantes primùm exanimet retro veneno, & postea deuoret: atque castello montique nomen inde impositum esse, quemadmodum *L. Ponsanus* in historia *belli Neapolitani* memoriæ prodidit.

SYNOPE, VEL SINVESSA
colonia.

SV B arce maioris *Draconis*, antiquissima quondam Græcorum colonia *Synope*, à Romanis *Sinuessæ* post appellata, cuius peringentes.

gentes circumquaque visuntur ruinae, praefertim in ora litoris, ut immensi portus inter alia. Deduxere Romani hanc coloniam, cum vicinis Minturnis bello Samnitico, quo frequenter inuoluebantur & Campani; urbis anno CDLVII. Appio Claudio II. & L. Volturnio II. coss. ut Livius auctor est; vel anno sequenti, quo Pyrrhus regnare coepit, ut vult Velieius Paterculus. Aquarum calidarum vi medica, caeli que temperie mira fuit diu celebris colonia haec: atque idcirco tepetem nominat *Sinuessam* poeta Silius Italicus. Balnea Gaurana nunc fontes illos appellant. At Tacitus *Sinuessanas aquas* annalium libro XII. scribens *Claudius Imp.* aduersa correptum valetudine, refouendis viribus mollicie caeli, & salubritate aquarum *Sinuessam* perrexisse, cum boletos illi pararet venenatos vxor Agrippina. Rursus historiaram sui temporis libro primo pulchre refert, ut apud aquas *Sinuessanas* Osonius Tigellinus precipuum Neronis ad omne facinus instrumentum, inter stupra concubinarum, & oscula, sectis nouacula faucibus, infamem vitam finierit.

Mox *Liri* flumine trajecto, *Minturnaru* florētissime quondam coloniae reliquias perlustra, non procul a ripa protēsas ostiū ac mare versus. Cernes ingētes aedificiorum publicorū moles, saxis & marmoribus partim spoliatas, partim integras: inter quas est aquaeductus sumptuosus & altus: item *theatrum* cum scena, proscenio, pulpito, membrisque suis aliis, operis antiqui, sed admodum solidi. Sic & *amphitheatrum* cum sedilibus, gradationibus, & cuneis, marmorum tamen atque saxorum quadris non minus spoliatum: ex quibus vicinum in colle castellum, quod *Traiectum* vocant, suscitatum & munitum esse videtur. In eius autem *amphitheatri* deserti ruinis tanquam in vallis rotundae cliuis captae pe-

cora-

coraque versantur, ac arbuta graminaq; nunc carpunt. Vises insuper murorum & turrium magna vestigia, portarumq; præaltos fornices, aliaque ædificiorum fundamenta solidissima: ex quibus colligere est, urbem opibus splendendam & potentem fuisse. Nunc solum aratro profcissum, campi deserti, ruinæ, ruderaque spectata: nec non vicinæ paludes C. Marij post plures consulatus & triumphos proscripti latebris celebres, inconstantis fortunæ, & vicissitudinis rerum insignia cuius exempla suggerunt.

MINTURNÆ PALVDES.

Illustres & multis sæculis postea *Minturnæ* prælio maximo & cruento contra Saracenos, quo Christiani victores Ioanne x. summo Pontifice, & Alberico Tusco ducibus hostem perniciosissimum Italia profligarunt: exceptis profugorum è prælio reliquiis, quæ *Garganum* montem occuparunt. In quo se diu postea tenuere, prædationibus, & piratica vitam sustentantes.

FORMIÆ.

INde secus Appiam via Herculanthea multarum, Tullio teste, deliciarum, perge *Formias*. *Molam* nunc appellant castellum in litoris rupe positum. Ex situ, locorumque veteri descriptione Volaterranus, & antiquitatum periti plures coniiciunt M. Tullij Ciceronis *Formianum* ibidem fuisse. Nec refragor admodum. Etenim ædificiorum antiquorum ruinæ, statuarum tituli, & epitaphia, quæ in Appia & vicinis villis reperiuntur, liquidè demonstrant *Formias* ibidem fuisse: atque inter alia hoc Elogium, quod in basi statuæ legitur, quam

I. M. P.